

ceny, pokud převyšuje jím uznanou část kupní ceny, musel by vyčkati vyřešení toho ve sporu, který by snad po nastalé splatnosti zahájil proti němu žalovaný. Po celou tuto dlouhou dobu trvala by nejistota o výši nákupní ceny, čímž by odvolateli byla odňata možnost kalkulace a podle toho dalšího prodeje zboží s přiměřeným ziskem. Tento zájem je tedy právní, poněvadž se dotýká právních poměrů odvolatelových a je proto jediným prostředkem k odstranění nejistoty ohledně právních poměrů těch žaloba určovací. Byly tedy splněny veškeré předpoklady žaloby určovací ve smyslu § 228 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu, poukázav ke správným důvodům napadeného usnesení.

Čís. 13261.

Vady, které nemohly býti výtýkány odvoláním, jsou na újmu jen odvolatelovu odpůrci, jsou nicméně s odvolacími důvody v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o návrhu odvolatelově. Přezkoumávací činnost odvolací stolice musí se vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí.

Zamítl-li soud první stolice žalobu jen vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, ve výroku rozsudku však žalobu prostě zamítl, ač mělo býti do výroku rozsudku pojmato rozhodnutí i o pohledávce přisouzené žalobci, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce a pak teprve se mělo býti vysloveno o osudu žalobního nároku jako důsledku tohoto rozhodnutí, — byl odvolací soud oprávněn zabývati se námitkou žalovaného proti žalobnímu nároku, třebaže odvolání bylo podáno jen žalobcem.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, Rv II 402/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném zaplacení 42.310 Kč s 10% úroky ode dne 10. července 1929 z důvodu, že žalovaný jako obchodní zástupce žalující firmy prodal jejím jménem Janu Č-ovi mlátičku a podle zastupitelské smlouvy převzal ručení za zaplacení účtu. Žalovaný namítal jednak, že kupní smlouvu s Janem Č-em nezprostředkoval a tedy za zaplacení účtu neručí, pak že tržová cena s Č-em ujednaná není 42.310 Kč, nýbrž jen 30.000 Kč, a uplatňoval dále vzájemné pohledávky k započtení, a to 8.000 Kč za provisi mu z tvrzeného zprostředkování obchodu příslušející a pohledávku ve stejné výši se zažalovaným nárokem z důvodu náhrady škody opřenou o to, že žalující firma, ač mlátičku Janu Č-ovi prodala s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení tržové ceny, tohoto práva nepoužila, když mlátička byla exekučně zabavena. Tuto námitku uplatnil žalovaný původně ve formě obrany k vyvrácení žalobního nároku, avšak později oděl ji ve formu kompenzační námitky. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl, a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h :

První soud zamítl žalobu s odůvodněním, že žalobkyni sice zažalovaná pohledávka aspoň ve výši 30.000 Kč přísluší, že však je vyčerpána vzájemnou pohledávkou žalovaným k započtení namítanou v téže výši, která je z důvodu uplatňované náhrady škody po právu. Do tohoto rozsudku podala žalobkyně odvolání, v němž nenapadala zjištění o tom, že jí žalovaný ručí za zaplacení účtu jako provisní zástupce, což výslovně zdůrazňovala, avšak brojila jednak proti nepřiznání požadovaných úroků, jednak proti započtení vzájemné pohledávky, kterouž nemá za opodstatněnou ani co do důvodu, ani co do výše. Činila odvolací návrh, aby rozsudek soudu první stolice byl zrušen po případě tak změněn, že se žalovaný odsuzuje podle žalobní prosby. Žalovaný zaujímal a odůvodňoval v odvolacím sdělení stanovisko již v řízení první stolice zaujaté, že se nezaručil za zaplacení účtu Jana Č-a. Odvolací soud přezkoumav otázku ručení žalovaného zjistil odchylně od soudu první stolice, že trhovou smlouvu s Janem Č-em uzavřela žalobkyně sama, a dospěl k závěru, že žalobní prosba již z t o h o d ů v o d u není opodstatněna; dodal však, že souhlasí i s důvodem zamítnutí, jehož použil první soud, převzav v tomto směru jeho skutková zjištění a schváliv jeho právní závěry. Jde především o otázku, zda byl odvolací soud oprávněn, by onu část rozsudku podrobil přezkumu, v níž první soud zjistil a vyřkl ručební povinnost žalovaného, a to s hlediska, jež odvolatelka nenapadla ve svých důvodech odvolacích. Odvolatelka vytýká totiž odvolacímu soudu v uvedeném postupu vadnost řízení a nesprávné právní posouzení. V tom směru však dovolání není oprávněné. Odvolací soud byl k onomu postupu oprávněn, a to z těchto úvah: První soud neupravil rozsudečný výrok tak, jak káže ustanovení prvního odstavce § 404, § 411 a 417 druhý odstavec c. ř. s., ježto žalobu prostě zamítl, místo, aby do výroku pojal rozhodnutí i o pohledávce žalobkyni přisouzené, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce, a pak se teprve výslovně o osudu žalobního nároku jako důsledku obou těchto rozhodnutí (sb. n. s. čís. 4530, 3877, 3630, 2362). Touto nesprávnou úpravou rozsudečného výroku pozbyl žalovaný oprávnění k odvolání, které by mu jinak bylo příslušelo, ježto předmětem odvolání může být jen výrok soudu, který jediné nabývá právní moci, nikoli důvody a jelikož jen strana, již byla výrokem soudu způsobena právní újma, si může do něho stěžovati (sb. n. s. čís. 9979). Nález rozsudku, jak procesním soudem byl upraven, zní veskrze ve prospěch žalovaného, ač vskutku v hlavní věci, t. j. co do žalobní pohledávky vlastně podlehl a měl jen úspěch hledíc k obraně započtení vzájemné pohledávky — a pro tuto úpravu nálezu bylo odvolání žalovaného vyloučeno, ježto podle této úpravy jest na venek plně uspokojen. Je proto nezbytně třeba ochrany strany, jež, nemohouc se z rozsudku sobě příznivého odvolati, přece s důvody rozsudku není spokojena a má je z důvodů procesuálně-formálních neb právnických za nesprávné, zejména dala-li tomu výraz v odvolacím sdělení, jak se v tomto případě stalo. Odvolacímu soudu nelze přezkoumávati odvolací důvody o sobě, nýbrž na podkladě ce-

lého skutkového děje, jenž je základem sporu. Podle § 462 (2) c. ř. s. přezkoumává odvolací soud nejen rozsudek, nýbrž i řízení jemu předcházející. Vady, které odvoláním nemohly býti vytýkány, jsou na újmu jen odvolatelovu odpůrci, jsou s odvolacími důvody přece v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body v § 497 c. ř. s. druhý odstavec naznačené, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o nároku odvolatelově. Proto musí se přezkoumávací činnost odvolacího soudu, zvláště v takových případech, jako jest tento, hledíc k § 462, 497 a 498 c. ř. s. vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí. V důsledku toho by mohl odpůrce odvolatelův i v dovolání proti změňujícímu (proň nepříznivému) rozsudku vytýkati, že se odvolací soud, vyřizuje odvolání odpůrcovo, neobíral všemi jeho útočnými a obrannými prostředky (viz sb. n. s. čís. 6370). Odvolací soud tedy nepochybil, zabýval-li se otázkou ručení žalovaného, zvláště když tato otázka je základní pro rozřešení sporu, protože, kdyby nebylo tohoto ručení, nebylo by třeba a nebylo by ani důvodu se zabývati vzájemnou pohledávkou jen k obraně proti zažalovanému nároku uplatňovanou.

Čís. 13262.

§ 163 o. s. p. vyžaduje, by hned po prvním marném pokusu doručení bylo zanecháno písemné oznámení, že se doručovatel za účelem opětného doručení dostaví v přesně označené době. Nestačí ústní sdělení doručovatele přítomnému personálu, že za účelem doručení přijde po druhé.

Doručení žalob není bez dalšího možné s plným účinkem také k rukám obchodních pomocníků.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R I 1251/33.)

Krajský soud obchodní v Praze zamítl zmáteční stížnost žalované košické firmy proti nálezu rozhodčího soudu Pražské bursy pro zboží a cenné papíry. Důvody: Žalovaná strana napadá nález rozhodčího soudu Pražské bursy pro zboží a cenné papíry, jímž bylo uznáno právem, že jest žalovaná strana povinna zaplatiti žalující straně 4.374 Kč s přísl. do 24 hodin pod exekucí, z důvodu čl. XXIII čís. 4 uvoz. zák. k c. ř. s., ježto žaloba podaná u rozhodčího soudu nebyla žalované straně vůbec doručena, ježto majitel firmy byl v době doručování na obchodní cestě, pobyt jeho byl neznám. Pro doručování platí stanovy bursovní a ustanovení civilního řádu soudního a v tomto případě nebyl zachován postup, jak jej nařizuje § 106 c. ř. s., avšak i kdyby mohlo býti v případě tomto postupováno podle ustanovení ob. s. por., nebyl zachován předpis § 163 o. s. p. Soudu bylo se zabývati tedy především otázkou, zda se mělo postupovati podle předpisů ob. soud. pořádku, či civil. řádu soudního. Podle § 97 odst. 3 burs. stanov má vykonávati dožadovaný okresní soud doručování podle předpisů zákonů o občanském řízení soudním, tedy, mělo-li se státi doručení na Slovensku tamním